

УДК 811.111'81

Підгорна А. Б.¹, Леус В. О.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФЗ-319м НУ «Запорізька політехніка»

СПЕЦИФІКА ЕКОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ

Дискурс є складним комунікативним явищем, що містить екстралінгвістичні чинники (знання про світ, установки, мету мовця, і т. ін.). Тому логічно дійти до висновку про різноманіття типів дискурсу. Під типом розуміємо клас об'єднаних загальною комунікативною метою текстів, які застосовуються в типових ситуаціях спілкування, що мають однакову прагматичну установку та спільні лінгвостилістичні риси. Сфера економіки є однією з найважливіших факторів формування і розвитку суспільства. Тому економічний дискурс як різновид інституційного дискурсу, безперечно, заслуговує на увагу дослідників у галузі лінгвістики.

Для розуміння економічного дискурсу, спочатку розглянемо, як науковці трактують термін «економіка». Він походить від грецького слова «οἰκονομία», що перекладається як управління господарством. Це найважливіша сфера суспільного життя, в якій на основі використання різноманітних ресурсів здійснюється виробництво, обмін, розподіл та споживання продуктів людської діяльності, формується і постійно розвивається система продуктивних сил і економічних відносин, якими

управляють різні типи економічних законів. На підставі словникових дефініцій, можемо трактувати економіку як управління народним господарством для виробництва товарів і послуг з метою їхнього продажу/обміну та отримання прибутку (грошей) в країні. Як галузь знань, економіка – це багатоаспектне явище, що охоплює основи економічної діяльності, внутрішню та зовнішню торгівлю, менеджмент, фінанси й статистику, бухгалтерський облік, маркетинг і рекламу, банківську справу, біржову справу, митне регулювання тощо. З огляду на таку важливість цієї галузі знань, реалії економічного світу мають відобразитися в економічному дискурсі. Економічний дискурс – це сукупність мовних актів, які використовують під час визначення та характеристики економічних процесів. Для економічного дискурсу характерне змішування концептів «бізнес», «гроші» і «ринок». Будь-яке суспільство або окрема соціальна група має свою ієрархію цінностей, серед яких вступають поняття «гроші», «багатство», «засоби придбання доходів», або більш абстрактні категорії: «капіталізм», «соціалізм», «індивідуалізм», «економічна свобода» тощо. Економічний дискурс містить в основі дві найголовніші ознаки: цілі та учасників. Перші полягають у встановленні взаємовигідних відносин та їх оптимізації у сфері економіки, а саме в системі «товар – гроші – товар». У свою чергу, учасниками такого дискурсу виступають фізичні та юридичні особи, які беруть участь в операції товарного обміну. З одного боку, це представники певного інституту, тобто фахівці зі сфери економіки, з іншого – соціум, люди, які звертаються до них.

Розуміння економічного дискурсу взагалі і сучасних економічних практик зокрема неможливе без урахування культурного контексту, у якому здійснюється розвиток цих економічних і соціальних процесів. Отже, під економічним дискурсом у широкому сенсі ми розуміємо сукупність комунікативних подій, відображених в колективній психології мовців, з усіма цінностями й нормами економічного життя людини, а у вузькому, масив економічних текстів у суспільному та культурно-історичному контекстах.